

Itt egy álprofil, mit tegyék!?

Útmutató az álprofilok
felismeréséhez
és leleplezéséhez

POLITICAL CAPITAL
POLICY RESEARCH & CONSULTING INSTITUTE

Tartalom

Miről és kinek szól ez az útmutató? _____	3
Mik az álprofilok? _____	4
Leleplezett álprofilok, sikeres példák _____	6
Lépésről lépésre az álprofilok ellen _____	7
1. Így ismerd fel az álprofil _____	8
1.1. Általános irányelvek _____	9
1.2. Három vizsgálándó jellemző _____	10
1.3. A név és a hivatkozás ellenőrzése _____	11
1.4. A profil- és borítókép vizsgálata _____	12
1.4.1. Profil- és borítókép vizsgálata fordított képkeresési módszerrel _____	13
1.4.2. Profil- és borítókép vizsgálata AI-alapú eszközzel _____	14
2. Így jelentsd az álprofil _____	15
2.1. A Facebooknak _____	16
2.2. A csoport adminjának _____	17
3. Így leplezd le az álprofil _____	18
3.1. Írj figyelmeztetést a többi felhasználónak _____	19
3.2. Szembesítsd a gyanús profilt az árulkodó jelekkel _____	20
4. Így nyomozz tovább _____	21
4.1. A gyanús profilok tevékenységének feltárása _____	22
4.2. A profilazonosító lekérdezése _____	24
4.3. Hozzászólások letöltése _____	26
4.4. Álprofilok keresése csoportokban _____	27

Miről és kinek szól ez az útmutató?

- Ez az útmutató azoknak szól, akik fel kívánnak lépni az álprofilokon keresztül terjedő káros tartalmakkal és tendenciákkal szemben, egyszersmind szeretnék tisztábbá tenni az online közbeszédet.
- Különösen ajánljuk Facebook-oldalak és csoportok adminisztrátorainak, de minden Facebook-felhasználó számára hasznos lehet.
- Az útmutatóban azokat a (2024 nyarán elérhető) lehetőségeket, módszereket, eszközöket mutatjuk be, amelyek segítik az álprofilok beazonosítását, tevékenységük felfedését és a velük szembeni fellépést.

Mik az álprofilok?

- Az álprofilok olyan felhasználók a Facebookon, akik egy másik, valójában nem létező személynek adják ki magukat azzal a céllal, hogy eltitkolják valódi énjüket, vagy leplezzék tevékenységüket. Hitelesnek próbálják beállítani magukat azért, hogy megtévesszék a többi felhasználót és a Facebook ellenőrzési rendszerét.
- A Facebook közösségi alapelvei tiltják többek között

„olyan fiók létrehozását vagy használatát, amely szándékosan hamisan tünteti fel az identitásodat azzal a céllal, hogy másokat félrevezessen vagy megtévesszen, illetve hogy elkerülje a szabályaink betartatását, vagy hogy megsértse más közösségi alapelveinket.”

Mik az álprofilok?

- A tevékenységük lehet

- **Trollkodás:** kommentjeikkel szándékosan provokálnak, heves (negatív) érzelmeket, reakciókat igyekeznek generálni, zavart keltenek.

- **Politikai narratívák, dezinformáció terjesztése:** kommentekkel, cikkek, mémek megosztásával próbálják befolyásolni a közvéleményt.

- A 2024-es választásokhoz közeledve országosan megfigyelhető volt az álprofilok intenzív tevékenysége. Mérgezték a közbeszédet, erősítették a társadalmi polarizációt, a gyűlölködést.

Leleplezett álprofilok, sikeres példák

- A Political Capital 2023 őszén egy több száz álprofilból álló hálózatot tárt fel, amelyek koordinált befolyásolási kampányban vettek részt. (Részletek a cikksorozatban: [1](#), [2](#), [3](#))
- A Lakmusz.hu tényellenőrző oldal újpesti Facebook-csoportokban tevékenykedő álprofilokat **leplezett le** 2024 januárjában.
- A Pécsi STOP 2021 februárjában **tárt fel** helyben tevékenykedő álprofilokat.
- A KÉVE Egyesület 2019-ben **leplezett le** Keszthelyen tevékenykedő álprofilokat.

Lépésről lépésre az álprofilok ellen

1.

Ismerd fel az álprofil!

- A három fő jellemző ellenőrzésével gyűjts bizonyítékot, hogy álprofillal állsz szemben!

2.

Jelentsd a gyanús profilt!

- A Facebooknak
- A csoport adminisztrátorának

3.

Leplezd le az álprofil!

- Írj figyelmeztetést az álprofil posztjához, kommentjéhez, hogy felhívd rá a többiek figyelmét!
- Ugraszd ki a nyulat a bokorból: szembesítsd a gyanús profilt a nem hiteles jellemzőivel!

4.

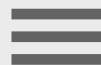
Nyomozz tovább!

- Gyűjts további bizonyítékot a megtévesztésre, tárd fel az álprofil tevékenységét, keress koordinációra utaló jeleket!

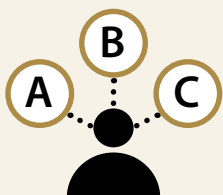
1. Így ismerd fel az álprofilt

1.1. Általános irányelvek	9
1.2. Három vizsgálandó jellemző	10
1.3. A név és a hivatkozás ellenőrzése	11
1.4. A profil- és borítókép vizsgálata	12
1.4.1. Profil- és borítókép vizsgálata fordított képkeresési módszerrel	13
1.4.2. Profil- és borítókép vizsgálata AI-alapú eszközzel	14

1.1. Általános irányelvek

- Az álprofilok felismerése nem egyszerű feladat. Gyakran az erős meggyőződés ellenére sem találni bizonyítékot az álprofilgyanú igazolására.

- Próbáld több irányból, több jellemző alapján megvizsgálni a gyanús profilt.

- Akkor lépj fel ellene, ha a nyomozás során több tényezővel tudod igazolni a gyanúdat.

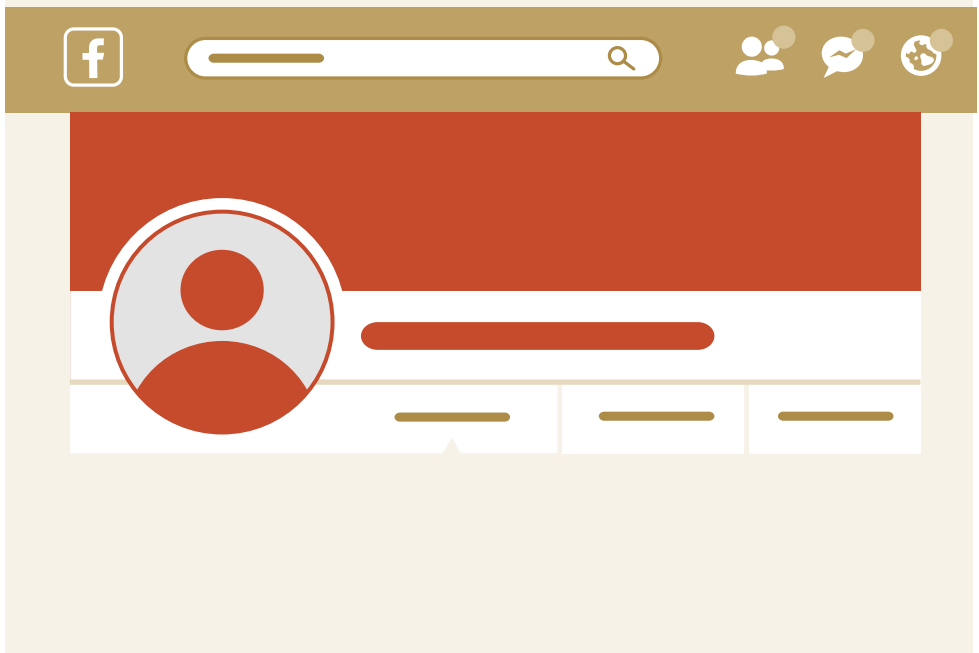

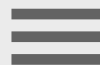
- Attól például, hogy valakinek más a politikai nézete, idegesítő a stílusa, nem felismerhető a profilképe, vagy kevés dolog nyilvános a profilján, még nem feltétlenül troll, még kevésbé álprofil.
- Az összegyűjtött bizonyítékokról készíts képernyőképet, mentsd le őket magadnak.

1.2. Három vizsgálandó jellemző

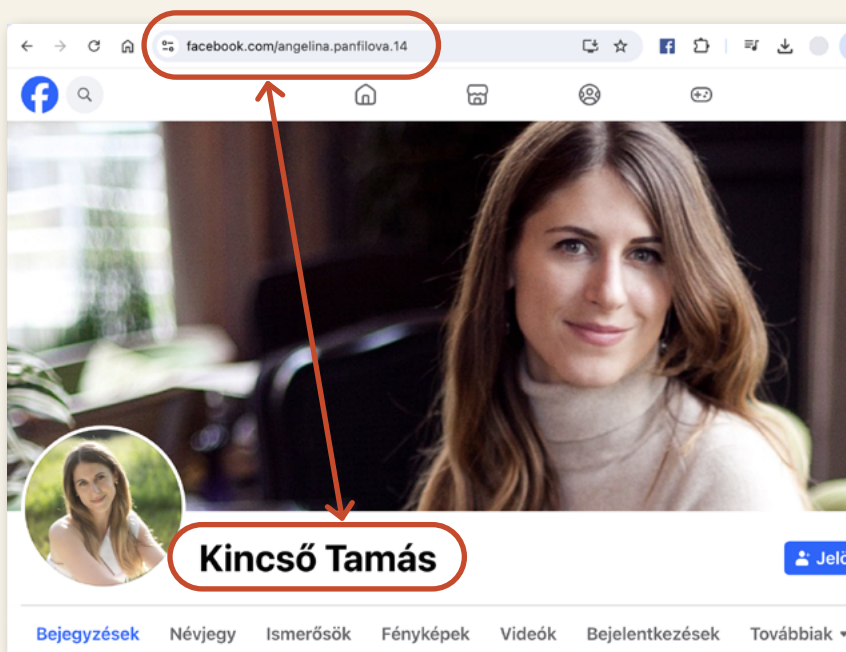
- Az első benyomásunk egy Facebook-profilról három tényező alapján alakul ki: név, profilkép, borítókép.

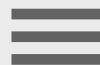

1.3. A név és a hivatkozás ellenőrzése

- Gyanús jel, ha a profil neve és a profilra mutató (a webcímben levő) hivatkozás gyökeresen eltérő.
 - Ugyanakkor a profilra mutató hivatkozást a felhasználó módosíthatja, tehát összhangba hozhatja az új, választott felhasználói (ál)névvel.

1.4. A profil- és borítókép vizsgálata

- Sokszor a két kép árulkodik leginkább az álprofilról:

- ha a felhasznált kép más, létező személy fotója, amelyet engedély nélkül használnak, vagy

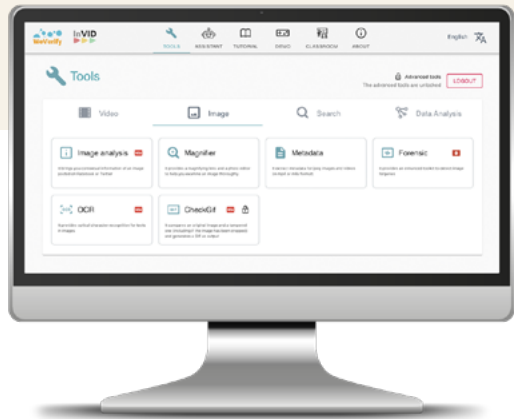

- ha a kép nem létező személyt ábrázol, mert generatív mesterséges intelligencia (AI) használatával hozták létre.

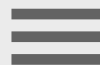

1.4.1. Profil- és borítókép vizsgálata fordított képkeresési módszerrel

- Más, létező személy fotójának alkalmazását úgynevezett fordított képkeresési módszerrel igazolhatjuk.
- Az **InVID&WeVerify** böngészőbővítményből közvetlenül elérhető több fordított képkeresési szolgáltatás is.

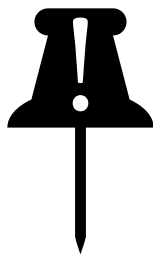

- A **PimEyes** a vizsgálandó képen szereplő személyt ábrázoló más képeket is megtalál a világhálón, segítve az azonosítást.

1.4.2. Profil- és borítókép vizsgálata AI-alapú eszközzel

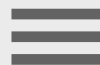
- A mesterséges intelligenciát (AI) alkalmazó eszközök folyamatosan fejlődnek, az általuk készített képek egyre valóságosabbak és könnyebben elérhetők.
 - A [**ThisPersonDoesNotExist.com**](https://thispersondoesnotexist.com) frissítésenként új, nagyon valóságosnak tűnő képet generál.
- Az AI képek detektálására számos, szintén AI-alapú eszköz áll rendelkezésre.
 - Ilyen például a [**Winston AI**](#) és az [**Is It AI**](#).
 - A fejlődés villámgyors, ezért érdemes időnként rákérdezni új eszközökre (pl. „best ai image detectors”).
- Ezek az eszközök még pontatlanok, ezért önmagukban nem bizonyító erejűek. Több képdetektor és egyéb eszköz kombinációja alapján jelenthetjük csak ki, hogy álprofillal van dolgunk.

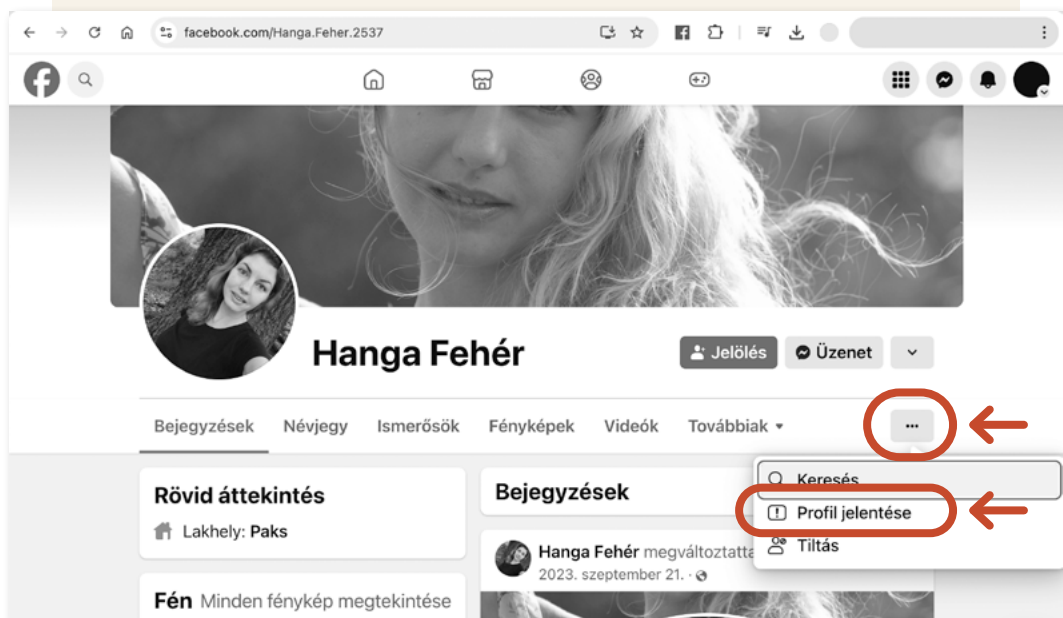
2. Így jelentsd az álprofilt

2.1. A Facebooknak

2.2. A csoport adminjának

2.1. A Facebooknak

2.2. A csoport adminjának

Hanga Fehér
2023. szeptember 4. · 🌐

Az autósoknak is joguk van élvezni
nem csak a tömegközlekedést kell
egyensúlyt kell teremtenie.

MANDINER.HU
Dugók és káosz Budapest utcáin
- Mandiner

3

Tetszik Hozzászólás

A legfontosabb hozzászólások ▾

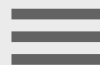
- Hivatkozás mentése
Felvétel a mentett elemek közé.
- Értesítések bekapcsolása a bejegyzéshez
- Bejegyzés jelentése a csoport adminisztrátorainak**
- Hanga bejegyzéseinél „szundi” 30 napra
Bejegyzések megjelenítésének átmeneti leállítása.
- Hanga-bejegyzések rejtése
Nem szeretném látni ennek a személynek a bejegyzéseit.
- Dömsödi adottságok, lehetőségek és megoldások bejegyzéseinél „szundi” 30 napra
Bejegyzések megjelenítésének átmeneti leállítása.
- Dömsödi adottságok, lehetőségek és megoldások-bejegyzések rejtése
Nem szeretném látni a csoport bejegyzéseit.

3. Így leplezd le az álprofilt

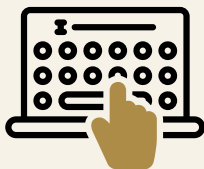
3.1. Írj figyelmeztetést a többi felhasználónak

3.2. Szembesítsd a gyanús profilt az árulkodó jelekkel

3.1. Írj figyelmeztetést a többi felhasználónak

- Írj figyelmeztetést a poszt alá kommentben, hogy felhívd a többi felhasználó figyelmét az álprofilra. Például:

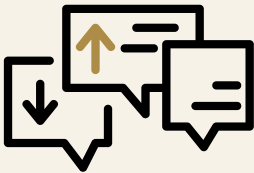
„Figyelem! Ez egy ÁLPROFIL, nem hús-vér ember. Nem a saját nevében posztol, nem őszinte, nem beszélgetni akar, csak zavart kelteni, befolyásolni. Ne dőljetek be neki, ne reagáljatok rá, ne osszátok meg a posztjait!”

- Legyen rövid, de egyben érthető is.
 - Az emberek jelentős része nem feltétlenül érti, miért veszélyes egy álprofil, el kell magyarázni.
- Akár az árulkodó jelet is bele lehet írni a kommentbe, hogy értsék a többiek, mire alapozod a gyanúdat.
- Nézd meg, milyen csoportokban aktív még ugyanez a profil, érdemes ott is lebuktatni.

3.2. Szembesítsd a gyanús profilt az árulkodó jelekkel

- Ugraszd ki a nyulat a bokorból, és szólítsd meg a gyanús profilt egy neki szóló kommentben, amibe betaggeled.

- Szembesítsd a nem hiteles jellemzőivel, mutasd be neki (és a többieknek) a bizonyítékaidat!
- › Álprofilokkal és trollokkal ne állj le vitázni, ne „etesd” őket! A másként gondolkodók közti párbeszéd és vita elengedhetetlen az egészséges közülethez, de nem trollokkal és álprofilokkal! Az ő szándékuk ugyanis nem őszinte. Elfedik valós kilétüket, és alattomos céljuk van: a zavarkeltés, rombolás, szervezett befolyásolás. Ennek fő eszköze a heves érzelmi reakció kiváltása. Minél jobban belemész az utcájukba, minél nagyobb teret és figyelmet adsz nekik, annál közelebb jutnak a céljukhoz.

4. Így nyomozz tovább

4.1. A gyanús profilok tevékenységének feltárása

4.2. A profilazonosító lekérdezése

4.3. A profil hozzászólásainak letöltése

4.4. Álprofilok keresése csoportokban

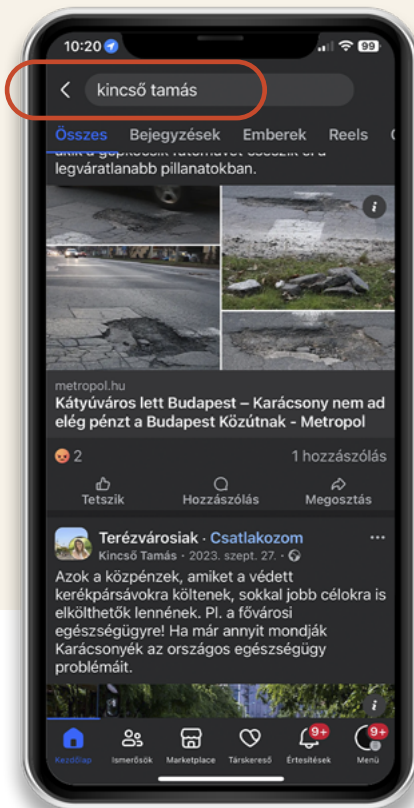
4.1. A gyanús profilok tevékenységének feltárása

- Amikor egy profil gyanússá válik, vagy miután az első lépésekkel már sikerült legalább részben igazolnunk a gyanúkat, érdemes alaposabban megvizsgálni, milyen más tevékenységet végez a Facebookon. Ez megerősítheti a gyanúkat, és segíthet az álprofil által okozott további károk megelőzésében, csökkentésében.

- A tevékenység vizsgálatában, ha korlátozottan is, de segít a Facebook beépített kereső funkciója. Rákeresve a profil nevére, kapunk némi információt a profil (az ilyen nevű profilok) nyilvános tevékenységéről (nyilvános posztjairól, vagy arról, ha beléptek egy nyilvános csoportba).

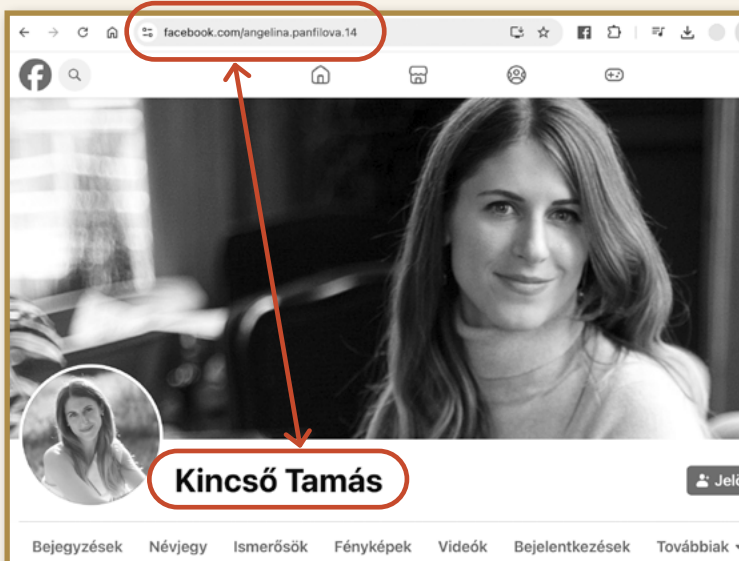

- A módszer korlátja, hogy a keresés nem ad teljeskörű találatot, csak egy válogatást, és a hozzászólásokat egyáltalán nem mutatja. A találati listát befolyásolja az a profil, amiből a keresést indítottuk.

4.2. A profilazonosító lekérdezése

- Minden profilhoz tartozik egy azonosító, amit a Facebook **generál** a profil létrehozásakor. Ez egyedi, és a felhasználó nem tudja megváltoztatni, ellenétben a profilra mutató hivatkozással, ami testre szabható.
 - Pl. „Tamás Kincső” alias Angelina Panfilova profilhivatkozása: **facebook.com/angelina.panfilova.14**, profilazonosítója pedig: **facebook.com/100056360795477**

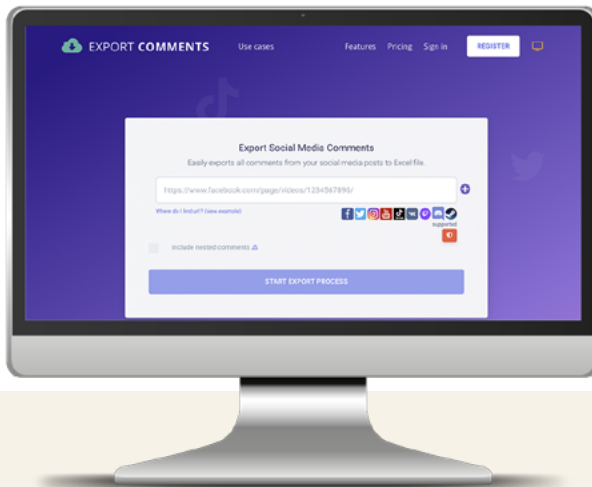
- Ha a felhasználó megváltoztatja a hivatkozását (például azért, hogy összhangba kerüljön a profilon szereplő névvel), akkor a régi linken már nem lesz elérhető. Ugyanakkor az azonosító ismeretében a profil mindig elérhető marad a facebook.com/azonosító linken.
- A nyomozás során lényeges az azonosító rögzítése, mert ennek ismeretében a felhasználói változtatások után is elérjük a gyanús profilt.
- A **Lookup-ID** oldal a hivatkozás ismeretében megadja a profil azonosítóját.

4.3. Hozzászólások letöltése

- Az álprofilokat gyakran arra használják, hogy hozzászólások formájában trollkodjanak a Facebookon. A hozzászólások, a hozzászólók vizsgálata fontos része lehet az álprofilok vagy a trollok utáni nyomozásnak.

- Ezt segíti az **ExportComments** szolgáltatása, amely egy adott posztra érkezett hozzászólások letöltésére alkalmas.

4.4. Álprofilok keresése csoportokban

- Ha egy csoportban keresünk álprofil, a csoport tagjainak elemzése segít a gyanús profilok kiválasztásában, valamint a koordináltság felfedésében.
- A Facebook beépített csoporttagság listája csak nehézkesen kezelhető. Nem alkalmas a táblázatos feldolgozásra.
- Ez a Chrome-ra írt **megoldás** csv formátumban tölti le a taglistát, ami aztán egyszerűen importálható táblázatkezelőkbe (pl. Microsoft Excel, Google Táblázatok). Ez lényegesen meggyorsítja a folyamatot, és az elemzéshez ideális struktúrában kapjuk meg a tagok adatait.

